

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Vorbirea de deschidere

rostită din partea Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu, în fața congresului național bisericesc, Luni în 1/14 Octombrie 1912.

Preasfințitilor domni episcopi și Preasfințitilor domni deputați!

Precum se bucură fiecare părinte, când se vede încunjurat de fiii săi iubiti, veniți din apropiere și din depărtare: tot asemenea mă bucur și eu, acum, când la adâncile mele bătrânețe mă văd încunjurat de Preasfinții Voastre, Domnilor episcopi, și de Domniile Voastre, domnilor deputați, mie fii iubiti în Domnul.

Tot atât de mult să bucură însă, împreună cu mine, și clerul și poporul nostru, știind pe Arhierii și pe fruntașii și aleșii săi întruniți în acest congres național bisericesc, pentru împreună lucrare la dezvoltarea și întărirea organismului vieții noastre bisericești, și la cultivarea și întărirea simțului religios, izvorul binelui și al fericirii noastre.

Și într'adevăr, cum nu ne-am bucura cu toții, văzându-ne acum întruniți aici pentru a lucra împreună la întărirea bisericii noastre naționale, când bine vedem, câte curente periculoase o amenință și în aceste timpuri grele, și când prea bine știm, că tot ce avem și noi mai scump: legea, limba, datinile străbune, și chiar existența noastră, numai bisericii noastre străbune avem a le mulțami, care ne-a ocrotit în contra cutropitoarelor valuri, trecute preste noi; căci de nu aflam scut nici în biserică, nu știu ce s'ar fi ales de noi?!

Să nu uităm însă, Domnilor, că dacă biserica noastră străbună și în cele mai grele împrejurări, când și însași era prigonită și subjugată, avea acea putere magică de a adăposti și a întări pe fericirii noștri părinți în contra valurilor cutropitoare, cauza fu și al acei fericirii părinți țineau cu toată tăria la ea, să grupau cu mare însuflețire în jurul ei, o cercetau cu mare dragoste și evlavie, intelectuali și popor, stăpâni și servitori, bogați și săraci deopotrivă, alipindu-se de ea cu atâta pietate, încât nici cele mai crâncene prigoniri nu-i puteau înstrăina. De aceea nici nu s'au perdut, decât ceice s'au înstrăinat de ea.

Câtă deosebire între atunci și acum! Atunci prigoniri crâncene asupra bisericii și asupra credincioșilor ei, astăzi libertate și autonomie; atunci alipire strânsă de biserică, astăzi indiferentism și nepăsare în multe părți; atunci cercetare regulată a bisericii și împărțirea cu sfintele taine, din partea tuturor membrilor ei, astăzi o întrelăsare dăunoasă, ce slăbește simțul religios, și prin aceasta și însași biserica străbună.

Dacă ne vom reaminti, Domnilor, că fericirii noștri părinți cu mari jertfe și suferințe ni-au conservat biserică, ca să ne fie și nouă un pământ de cultură și lumină și a-

dăpost puternic în marea cea viforoasă a vieții, și de mai consideră, că ea numai în acel caz va fi și pentru noi ceea ce fu și pentru fericirii noștri părinți, dacă vom ține și noi cu aceeași tărie la ea: atunci am păcătui greu în contra ei și a noastră însi-ne dacă acum, când e liberă și autonomă, n'am ține cu îndoită tărie la ea, și dacă n'am manifesta aceasta și în faptă, și mai ales prin cât mai călduroasa sprijinire și prin cât mai regulata cercetare a ei.

Să nu ne tot plângem, Domnilor, de slăbirea simțului religios, aruncând vina pe una și altele, ci să recunoaștem, că cea mai mare cauză a acelei slăbiri este însași slăbirea cercetării bisericii și din partea fruntașilor și a intelectualilor noștri, cauză, ce numai prin cât mai regulata cercetare a bisericii se poate delătura. Căci văzând publicul nostru și pe fruntașii și pe intelectualii săi cercetând mai regulat biserica, se va însufleți și el tot mai mult la ceea.

De vor urma așa toți fruntașii și intelectualii noștri, să va întări tot mai mult simțul religios în toți credincioșii noștri, și prin aceasta și biserica străbună, precum și legătura dragostei dintre fruntași și dintre intelectuali, și așa vom putea lucra toți într'un gând și o simțire la înaintarea noastră. Dacă însă nu vom urma așa, atunci va slăbi tot mai mult simțul religios, și prin el și biserica, și atunci nu știu ce s'ar mai alege de noi. Cercetarea bisericii e de mare folos, nu numai pentru a lua parte la serviciile divine și a ne ruga și împreună lui Dzeu, dar și pentru a lua tot atâtea învățături mari și folositoare din adâncă filosofie, ce să cuprindă în cărțile noastre bisericești. Să luăm asemenea exemplu bun, Domnilor, dela popoară și națiuni culte, ca Germanii, Englezii și alții, cari țin cu mare tărie la biserica lor, deși mai au multe alte terene de cultură, și cu atât mai mult să le urmăm noi, căroră biserica străbună ne este aproape singurul teren de cultură religioasă.

Tot așa exemple bune putem lua și dela compatrioții noștri Maghiari și Sași, cari pe lângă numeroase alte terene culturale, cu ajutorul intelectualilor lor mai lucră la cultivarea simțului religios în poporul lor și prin felurite reuniuni, de bărbați și femei, de feciori și fete, și alte asemenea.

De vom cerceta, Domnilor, pentru ce stăruesc atât de mult și cele mai culte națiuni și popoare la cultivarea simțului religios, vom afla că s'au născut și acelea, că fără religiune nu e nici cultură, nici progres adevărat, iar fără de acestea nu e nici bine, nici fericire. S'au convins Domnilor, și acele popoare și națiuni culte despre adevărul cuvintelor înțeleptului Solomon: „că înțelepciunea sau cultura religioasă este mai scumpă decât vistiriile aurului și argintului, căci în dreapta ei ține lungirea zilelor vieții, iar în stânga ei bogăție și mărire. S'au con-

vins Domnilor și acele popoare culte, că numai cultura religioasă poate fericii pe indivizi, familii și societăți; că numai ea poate da oamenilor binele și fericirea, aici și dincolo de mormânt.

Să privim numai printre oameni și ne vom convinge, că cine are cultură religioasă are și fapte bune, are și mulțămirea sufletului și liniștea conștiinții, are darul lui Dzeu, în casă, în familie, și să simte bine și fericire; iar unde lipsește cultura religioasă, acolo lipsește faptele bune, lipsește mulțămirea sufletului și liniștea conștiinții, lipsește darul lui Dzeu; iar cel lipsit de acestea nu să poate simți bine, măcar de ar avea ori ce bunuri lumești.

Toate acestea le-a avut în vedere și fericitul marele nostru Arhieriu Andreiu, când, ajutat de preainalta grație a Maiestății Sale Împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I., căruia zilnic îi imploram mulți ani fericirii dela bunul Dzeu, apoi ajutat și de bunăvoința înaltului guvern al patriei, ni-a eliberat biserica noastră națională de aservirea seculară și ni-a mai înzestrat-o și cu frumoasa autonomie de care ne bucurăm, punând soartea ei în mâinile congreselor noastre, precum însuși zise în memorabila sa cuvântare dela primul nostru congres din anul 1868:

„Cu toată odihna sufletească depun toată competența legislativă și administrativă a bisericii în mâinile congresului de acum și a celor viitoare, ca singure reprezentanțe legale și canonice a întregii provincii mitropolitane, dar totodată în mâinile acelor congrese, depun și răspunderea pentru ulterioara soartă a bisericii”.

Din aceste memorabile cuvinte veți binevoi a vedea, Domnilor, că prin punerea soartei bisericii în mâinile congreselor ni să impune și nouă, celor întruniți acum aici în acest congres național bisericesc, o mare și grea răspundere, de care numai așa ne vom putea, pe deplin achita, dacă vom urma părințele sfaturi și învățături ale fericitului marelui nostru Arhieriu, arătate și prin faptele sale, și anume: dacă vom lucra în dragoste și înțelepțește la conservarea și întărirea scumpei noastre moșteniri părințești, la fericirea bisericii naționale de ori-ce porniri stricacioase, de ori-ce conflicte periculoase și de ori ce curente dăunoase, precum și dacă vom ține tot cu mai mare tărie la ea, cum au ținut și fericirii noștri părinți, pentruca așa și ea să-și poată împlini, tot cu mai bun succes sublima misiune culturală.

Acestea trebuie să le facem, Domnilor, cu atât mai vărtos, cu cât știm, că de soartea bisericii noastre este strâns legată și soartea noastră și a poporului nostru, și că dacă nu le-am face, am păcătui greu și în contra noastră și în contra poporului nostru.

Pentruca însă lucrările noastre să aibă cât mai bun rezultat, este neapărat delipsă, Domnilor, ca paralel cu îngrijirea de soartea bisericii să

îngrijim și de soartea școalelor noastre confesionale, stăruind a le desvolta, a le întări și a le asigura existența, fiind și ele chemate a ajuta biserica la împlinirea sublimiei sale misiuni culturale. Astrel ni să impune deci și acea mare datorință, de a stăruia, ca o parte din lucrările noastre concentrate până acum asupra bisericii, pe viitor să o întoarcem și asupra școalelor noastre confesionale.

Ni să impune, Domnilor, ca între împrejurările actuale să jertfim tot mai mult și pentru școale, și mai ales pentru școalele primare, atât de necesare pentru popor, căci numai așa va putea crește și tineretul nostru în spirit creștinesc, religios, național și patriotic, ca să devie folositor bisericii, neamului și patriei.

Deși la aceasta încă să cer mari jertfe, mai ales dela noi intelectualii și fruntașii poporului; dar dacă vom considera că în timpul de acum școala este chestiune de viață și pentru poporul nostru, și dacă vom mai considera, că acel popor ne susține pe noi, Arhierii săi, pe câteva mii de preoți și învățători, intelectuali, comercianți, profesioniști, industriași, și alții asemenea, pe cari în viitor numai cu ajutorul învățaturii ne-ar mai putea susține: atunci vom înțelegi, că și cea mai mare jertfă ce am pune pentru școală, este prea mică. Căci în ce măsură vom jertfi, în aceea să va lumina și poporul, și apoi tot în acea măsură s'ar întări și s'ar putea susține și pe sine și pe noi.

În vederea acestora și a timpurilor grele prin cari trecem, nu aflu cuvinte prin cari să vă recomand, Domnilor, ca una dintre principalele Dvoastre ocupațiuni din această sesiune congresuală să vă fie și îngrijirea de soartea școalelor noastre confesionale, de toate categoriile.

Dar fiindcă la toate acestea, pe lângă silințele noastre, ne este neapărat de lipsă și ajutorul cel puternic al Preabunului Dumnezeu, implorând eu și din acest loc acel mare ajutoriu, iar pe Dvoastră salutându-Vă cordial, declar sesiunea congresului nostru național bisericesc ordinaru pentru anul 1912 de deschisă.

Războiul. Decând s'a început războiul, ciocniri zilnice se întâmplă între trupele muntenege și cele turcești, terminate cu învingerea munteneșilor. Astăzi ori mâne e vorba să înceapă războiul în contra Turciei și Serbiei și Bulgaria. România își păstrează deocamdată neutralitatea, din care nu va eși decât numai atunci, când își va vedea pericolitate interesele. Puterile mari vor căuta, ca războiul se remănă localizat, numai în Balcani.

Credit extraordinar. Creditul extraordinar, cerut de ministrul de războiu al monarhiei noastre dela delegațiuni, și votat deja din partea acestora, e de 205 milioane, — nu de 4—500 milioane, cum se svonise. A fost redus la suma aceasta în urma declarației categorice a celor două guverne, că ele la mai mult nu se pot angaja.

Discursul de deschidere

ținut la adunarea generală a „Asociațiunii” (Sibiu 30 Sept. v., 13 Oct. n.) de prezidentul A. Bârseanu.

Excelența Voastră, Înalt Prea Sfințite Părinte Arhiepiscop și Mitropolit!

Prea Sfințiți Părinți Episcopi!
Doamnelor și Domnilor!

Iată-ne întruniți din nou în adunarea generală a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, pentru întâia oară dela memorabila adunare din Blaj, cu care s'a serbat existența de 50 ani a însoțirii noastre culturale! Vi-brează și acum în inimile noastre amintirea frumoaselor zile de 15, 16 și 17 August v. 1911, când ne aflam la un loc: preoți și mireni, cărturari și plugari, tineri și bătrâni, bărbați și femei, în acel orașel, bogat în aduceri aminte istorice românești, cuprinși de vraja trecutului, mișcați până în adâncul sufletului de priveliștea miilor de oameni, pătrunși de acelaș gând și acelaș dor, insuflețiți de cuvintele auzite și de frumoasele producții artistice la care avusem norocul a fi de față, purtați pe aripile vântului de primul sburător român dela noi și înălțați în sferile luminoase ale entuziasmului și ale încrederii în sine de aripile și mai îndrăznețe ale gândului răpit de un moment de înviorare sufletească.

Este timpul, să ne dăm seamă ce a rămas pe urma acestor clipe de înălțare sufletească, ce a răsarit din semințele aruncate în inimile noastre în frumoasele zile dela Blaj de acum un an, și în deosebi ce pași înainte a făcut însoțirea noastră culturală de atunci încoaci?

Și dacă, spre a răspunde la această întrebare și pe temeiul răspunsului obținut a câștiga o îndrumare pentru viitor, am ales de nou sediul comitetului central în care am serbat, înainte cu trei ani, amintirea marelui Arhieru Andrei Șaguna, am făcut-o, ca să ne aducem aminte de un alt bărbat, care de asemenea a stat la leagănul însoțirii noastre și de al cărui nume e legat tot trecutul ei, timp de 3 decenii și mai bine!

Bărbatul acesta este George Barițiu, dela nașterea căruia s'a împlinit în primăvara anului acestuia un veac și a cărui binecuvântată activitatea este vie în amintirea generației mai în vârstă.

Sub impresiunea pildei vii de activitate neobosită, închinată bine-lui obștească, a nemuritorului George Barițiu, vom cerceta deci ce am făcut noi în cadrele însoțirii, din care facem parte, în curs de un an și mai bine, și în ce direcție au a se îndrepta pașii noștri de aici înainte, în conglăsurire cu menirea Asociației, în numele căreia ne-am întrunit astăzi în locul acesta.

Ori cine a aruncat o privire asupra raportului general al comitetului nostru central, sau a urmărit cu oare care băgare de seamă mersul instituției, al cărei membri suntem, a trebuit să observe, că lucrarea cea mai de seamă a însoțirii noastre în timpul din urmă a fost și este răspândirea luminei în straturile cele mari ale poporului, propagarea cunoștințelor folositoare și a năravurilor bune în cercuri cât mai largi, închegarea rândurilor între diferitele pături ale poporului nostru, între orașeni și săteni, între cărturari și necărturari, între intelectuali, meseriași și plugari. Lucrarea aceasta, îndeplinită cu deosebire de despărțăminte și agenturile comunale ale însoțirii noastre, s'a manifestat în sutele de prelegeri po-

porale ținute, în bibliotecile înființate, în deprinderea cu cetitul și scrisul a celor necunosători de carte, în întocmirea cător-va expozițiuni mai mari sau mai mici și în premiarea produselor mai de seamă expuse, în înființarea cător-va reuniuni culturale sau economice, în încurajarea învățătorilor la o mai bună îngrijire a grădinilor școlare și, ici-colea, în distribuirea de altoi și de mașini agricole între țărani nostri.

Și cu bucurie trebuie să constatăm, că aceste nobile năzuințe, cari stau în deplin acord cu menirea însoțirii noastre, încep a fi îmbrățișate în cercuri tot mai largi, că la lucrarea mântuitoare de luminare a poporului nostru iau parte tot mai multe elemente, chiar și în ținuturi, cari până acum le consideram, dacă nu aproape pierdute, cel puțin nu tocmai accesibile culturii românești, în urma înrăuirilor nefavorabile străine de tot felul. Dovadă nou înființatul despărțământ Vișeu-Iza din ținutul Maramureșului, în care o mână de oameni devotați desvoaltă o activitate din cele mai laudabile, și despărțământul Sătmăr-Ugocia, în care acum de curând câțiva vrednici tineri din dieceza Gherlei au ținut o serie de prelegeri populare, înviorând inimile poporenilor noștri din acele părți și storcând chiar și aprobarea străinilor. Și tot astfel la Ceica și la Marghita din comitatul Bihariei, la Giurgeul din Secuime, și peste tot unde a resonat glasul chemării la viață prin cultură națională.

Toate acestea ne dovedesc, că poporul nostru e străbătut de dorul de lumină, că el începe a prețui tot mai mult cartea românească și că în sufletul lui a început a prinde rădăcini tot mai adânci convingerea, că mântuirea lui n'are să și-o aștepte, decât dela sine însuși. Și în împrejurările grele de astăzi, pline de decepțiuni, de nenorociri elementare și de zângănitul armelor, această convingere este busola cea mai sigură, care ne poate conduce la un viitor fericit. Numai prin luminarea minții, prin întărirea puterilor noastre trupesti și sufletești, sub pavăza unor principii morale sănătoase și sub steagul iubirii frățești vom fi în stare a învinge greutățile ce ne stau în cale și a ne asigura un loc vrednic între popoarele, cu care am fost urșiți a vieții împreună.

Deși însă în genere, putem constata în timpul din urmă oare-care progres în lărgirea cercului de activitate al însoțirii noastre, totuș am greși, dacă am crede, că s'a făcut și se face tot, ce trebuie făcut. Dimpotrivă, dacă nu voim a ne înșela înșine, suntem dator a recunoaște, că în multe părți pătura noastră cultă încă nu este pătrunsă de ajuns de problemele „Asociațiunii”, că unele despărțăminte sunt și acum cadre fără de ostași și că cei puși în fruntea lor sau nu și fac datoria de loc, sau, și de fac din când în când unele încercări, nu au destulă perseverență, ca să le ducă la bun sfârșit, ei se opresc la mijlocul drumului, așa, că din silințele lor nu se alege nimic pozitiv.

Dovadă, că nu toți intelectualii noștri știu prețui după cuviință însemnătatea însoțirii noastre, și sunt în stare a se insufleți pentru scopurile ei, este și numărul relativ mic, al acelor, cari au intrat în cadrele ei: 2649, față cu numărul de aproape 10,000, câți s'au socotit mai anii trecuți, că s'ar putea înscrie ca membri.

De altă parte, cum mi-am luat îndrăzneală a constata și la alt prilej, între fruntașii noștri din diferitele regiuni ale țării nu e destulă legătură sufletească; ei nu se știu insufleți din destul pentru acelaș ideal și nu se știu supune unei discipline stricte

pentru aducerea lui la îndeplinire. O parte mare dintr'înșii se mărginesc a și vedea de năcazurile proprii, iar alții, deși mai puțin egoiști, se izolează în cercul restrâns al împrejurării nemijlocite, nevrând să știe nimic, de ce se întâmplă afară de hotarele comunei, cercului sau cel mult comitatului în care trăiesc.

Spre a ilustra această afirmare, voi aduce un singur exemplu.

În cele câteva centre, în care avem școli secundare românești sau seminarii pentru creșterea viitorilor preoți și învățători, s'a făcut de-o vreme încocoze frumosul obicei de a se ținea, mai cu samă în timpul iernei, conferențe de cuprins felurite pe seama publicului doritor de știință din acele centre. Ei bine, aș voi să știu dacă chiar conferențiarilor dintr'un loc cunosc ce se petrece în celalalt punct: dacă, de pildă, la Brașov se urmărește, ce subiecte se tratează la Blaj, și dacă la Sibiu ne dăm seama de materiile tratate la Năsăud, la Brad și la Beiuș? — Tare mă îndoiesc, că mi s'ar putea da un răspuns pozitiv la această întrebare, afară doar de vre-o informație întâmplătoare, culeasă din vre-o știre scurtă, rătăcită în coloanele nu știu cărei gazete.

Era vorba într-o vreme de un schimb de conferențieri, ce avea să se facă sub egida Asociației noastre. S'a făcut, cât îmi aduc aminte o încercare sau două, cu succes foarte frumos, cum însumi am avut prilej a constata; dar atâta a fost tot, și mai de parte lucrurile au rămas tot în starea de mai înainte.

(Va urma).

Congresul național-bisericesc.

Ședința de deschidere.

Luni, în 1/14 Octomvrie, s'a făcut deschiderea sesiunii ordinare a congresului național-bisericesc al bisericii gr. ort. române din Ungaria și Transilvania, în catedrala din Sibiu. S'a oficiat întâi serviciu divin în catedrală, — sfânta liturgie cu chemarea Duhului Sfânt, — prin P. S. Sa, Episcopul Ioan I. Papp și Aradului, asistat de P. C. Lor Arhiepiscopul Augustin Hamea și Vasile Mangra, Protosinesii D. Eusebiu R. Roșca și Roman R. Ciorgariu, de protopresbiterii Sebastian Oariu și Mihail Lucaș și de diaconul D. Câmpănuș. A cântat corul mixt sibian, condus de dl profesor T. Popoviciu.

După terminarea serviciului divin, la orele 11 și jumătate, deputații congresuali, întruniți de nou în catedrală, invitați prin o delegațiune, compusă din domnii: Emanuil Ungarianu, I. A. de Preda, Dr. Nic. Vecerde și Dr. Vasile Siftu, pe Excelența Sa, Mitropolitul Ioan și pe Preasfințitul Episcopul Ioan și Miron la deschiderea congresului.

Excelența Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, ocupă loc la masa presidială din fața altarului, având la dreapta pe P. S. Sa, Episcopul Ioan, la stânga pe P. S. Sa Episcopul Miron, și în jurul mesei presidiale pe toți Preacuvioșii Arhiepiscopali, și rostește cu glas înalt și pătrunzător vorbirea de deschidere, publicată la loc de frunte în numărul de față al ziarului nostru. După terminarea discursului I. P. S. Sa e via aplaudat din partea deputaților congresuali și din partea celuialalt public aflat în catedrală.

Înaltul presidiu numește notari interimari pe următorii domni: din Arhidieceza protopresbiterul Lăzar Triteanu și mireni Dr. G. Proca și Dr. Val. Moldovan, din dieceza Aradului protopresbiterul Mihail Lucaș și mireni Dr. George Adam și Dr. Nicolae Rogman, din dieceza Caransebeșului preotul Augustin Ghilezan și mireni Dr. Cornel Cornean și Dr. George Gârda.

Urmează prezentarea credențialelor. La apelul nominal răspund 72 de deputați, deși înaltul presidiu declară, că congresul e capabil să și înceapă lucrările. În înțelesul statutului organic congresul se împarte în trei secțiuni pentru a face verificarea deputaților congresuali. În urmare, deputații din arhidieceza primesc actele și au se facă verificarea alegerilor din dieceza Aradului, cei din dieceza Aradului a deputaților din dieceza Caransebeșului, și cei din dieceza aceasta a deputaților aleși în arhidieceza.

Ședința proximală se anunță pe Marți la orele 11, și ședința se închide la orele 12 din zi.

După ședința deputații congresuali și-au făcut onorurile la I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, și la Preasfințitul Episcopul Ioan și Miron.

Ședința a doua.

S'a ținut Marți, în 2/15 Octomvrie, în sala casei comitatense. Președint I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, notar de ședință Dr. Cornel Cornean.

Notarul Lăzar Triteanu citește procesul verbal al ședinței de deschidere. Se autentică.

Urmează verificarea deputaților congresuali. În numele secțiunii prime, compusă din deputații din arhidieceza, raportează domnul I. A. de Preda, omosul dintre mandatele deputaților congresuali ai diecezei Aradului cinci nu s'au aflat în regulă. Propune trecerea acestora la comisiunea verificatoare, iar celelalte să fie verificate.

Congresul decide în acest înțeles.

În numele secțiunii a doua, compusă din deputații aleși în dieceza Aradului, raportează dl Dr. Nestor Opreanu, că din mandatele deputaților aleși în dieceza Caransebeșului șapte sunt, parte protestate, parte reprezentate, deci cu excepția acestora, — cari au să treacă la comisiunea verificatoare, — propune verificarea celorlalți.

Congresul primește.

În urmă, în numele secțiunii a treia, compusă din deputații aleși în dieceza Caransebeșului, raportează dl Dr. G. Dobrin, că în arhidieceza trei mandate nu sunt în regulă, celelalte pot fi verificate.

Congresul le verifică, iar celelalte trei trec la comisiunea verificatoare.

Se constată, că sunt 75 de deputați verificați, iar 15 alegeri se predau comisiunii de verificare.

Deputatul P. Cosma propune alegerea unei comisiuni de trei, pentru compunerea listei comisiunilor. Se primește și se aleg în comisiune: P. C. Sa Arhiepiscopul Filaret Musca, și mireni P. Cosma și Dr. Nic. Oacu. Ședința se suspendă.

După redeschiderea dl P. Cosma propune în numele comisiunii și congresul alege:

Biroul congresului: Mateiu Voileanu, Mihail Lucaș și Augustin Ghilezan din cler, iar mireni Dr. G. Proca, Dr. Ioan Pap, Dr. Teodor Bardan, Dr. George Adam, Dr. Alex. Moraria și Dr. Cornel Cornean.

În comisiunea verificatoare: Andreu Ghidiv, Dr. Ioan Șanchea și Dr. George Popș.

În comisiunea organizatoare: Dr. Ilarion Pașșariv, Augustin Hamea, Filaret Musca, Arhiepiscopul și mireni P. Cosma, Vasile Almășan, Dr. Nic. Oacu, Antoniu de Mocșory, Dr. George Dobrin și D. Petru Zăpeneg.

În comisiunea bisericească: Vasile Mangra, Arhiepiscopul, Dr. Eusebiu R. Roșca, Dr. Iosif T. Bădescu, Protosinesii, și mireni Dr. Ioan Meșian, Ioan A. de Preda, Petru Ionaș, Dr. Nestor Oprean, Dr. St. Petrovișiu, Dr. Ioan Nedelou.

În comisiunea școlară: Roman R. Ciorgariu, Protosinesii, Lăzar Triteanu, Dr. George Popoviciu din cler, și mireni Virgil Onțiu, Dr. Aurel Vad, Vasile Goldiz, Emanuil Ungarianu, Dr. Valeriu Braniceș și Patriicul Drăgălina.

În comisiunea episcopescă: Din cler Nicolae Iven, Nicolae Rosin, Sebastian Olariu, și mireni Dr. Nicolae Vecerde, Dr. Alex. Marta, Aurel Petrovișiu, Titu Hăteș, Dr. G. Gârda și Nicolae Gârdu.

În comisiunea petiționară: Ioan Pap, Gregor Popoviciu și Gerasim Sârbu din cler, și mireni Dr. Vasile Preda, Dr. Vas. Pahone, Dr. Nicolae Rogman, Iosif Trăian, G. Breban și Const. Peș.

În comisiunea Gossdu: Vasile Dămian, Aurel Pap, Andreu Ghidiv din cler, și mireni Oct. Goga, Dr. Ioan Marghite, Antoniu de Mocșory, Sava Raicu, Dr. Petru Cornean și Excelența Sa Nicolsu Cenz.

Înaltul presidiu numește notar general al congresului pe dl Mateiu Voileanu.

Se citește rugămintele pentru concediu și congresul acordă concediul cerut deputaților: Paul Rotariu, Baron Goga de Duca, George Szarb, Titu Hăteș, George Breban, Dădăriu T. Mpeleanu, Dr. A. Novacu, I. M. Rogiu, Sava Raicu și Dr. Iosif Gârdu.

Feștinile înfrate la congres se predau comisiunii petiționare, iar rapoartele consistorului mitropolitan se împart între diferitele comisiuni.

Ședința proximală se anunță pe Marți d. s. la orele 4. Ședința se închide la orele 12 din zi.

Adunarea generală a „Asociațiunii”.

Sedința a doua.

S'a ținut luni. Deschiderea la orele 8 și jumătate. Prezidează dl. A. Bărcănuș. Se da citire unei frumoase scrisori românești a domnului profesor universitar din Praga, Dr. Ioan Urban Jarnik, prin care salutăm adunarea, dorind sporul și înaintarea Asociațiunii. Se citește scrisoarea reuniunii învățătorilor români din Arad, care comunică, ca și ultima adunare generală a reuniunii a ales „Asociațiunea” membru de onoare, și i trimite totodată și diplome. Se citește telegrama de felicitare de la dl. George Pop de Băsești, Românii din Dej și Bistrița, despărțămintele Beluș, Vișeu etc., de la dl. T. T. din București, doamna Văduvă Anca din Oravița, dl. Horia P. Petrescu, Brașov, și alții.

Se intră în ordinea de zi.

Comisiunea pentru examinarea raportului general al comitetului central cântă adunarea generală a constituit astfel: president Dr. A. Frâncu, notar Dr. Nic. Bălan, raportor Dr. Elie Dăianu.

Raportorul într'un frumos și amănunțit expozeu schițează misiunea Asociațiunii, vorbind pe larg despre felul cum a fost implinită această misiune în trecut, și cum are să și-o implinească Asociațiunea în viitor, și la urmă propune adunării generale următoarele:

1. Să iee act cu aprobare despre cuprinsul raportului general.

2. Să și exprime durerea pentru pierderea membrilor din comitet, a membrilor din secțiunile științifice-literare, și a celorlalți membri ai Asociațiunii, morți dela ultima adunare generală încoace. (La propunerea presidentului adunarea își da expresiune durerii prin sculare).

3. Să și exprime mulțămirea față de toți binefăcătorii, ori au făcut donațiuni pe seama „Asociațiunii”, și în special dl. Vasile de Stroescu.

4. Se aprobe dispozițiile comitetului central privitoare la acțiunea cooperativă, cu modificarea, ca finanțarea tovarășilor sătești să se încredințeze, nu „Solidarității”, cum propune comitetul, ci băncilor regionale.

5. Se decide menținerea postului de conferențiar agronomic.

6. Se enunțe necesitatea urgentă a înființării internatului studenților din Cluj și se invite comitetul să facă pași de lipsă în scopul acesta.

7. Se exprime mulțămirea comitetului central pentru ridicarea bustului lui Baritiu, lui S. h. e pentru facerea bustului; contribuțiilor, și în special „Academiei Române”, și se însăreține comitetul cu continuarea adunării de mijloc pentru a se putea ridica și bustul lui Eminescu.

8. Se aprobe ideea sulevată în secțiunile științifice-literare de a se înființa o nouă secție literară, de drept, și se roge comitetul să prezente adunării generale proxime o propunere concretă în privința acestei.

9. Se aprobe modificarea regulamentului afacerilor interne ale comitetului.

Punctele 1, 2, 3 se primesc fără discuție. La punctul 4 vorbește: Em. Ungureanu, I. I. Lăpedatu, Nicolau Ivan, Vasile C. Osvadă, Dr. Aurel Vlad, P. Cosma și V. Tordășianu.

La orele 10 și jumătate discuția se întrerupe, pentru a fi continuată după amiez, la orele 3 și jumătate.

Vorbește mai departe V. Tordășianu și propune, ca afacerea tovarășilor să fie predată în competența tovarășilor existente, pentru a crea ele o centrală.

Vorbește frumos Dr. Iuliu Maniu și pledează pentru primirea propunerii comisiunii. Mai vorbește: Vasile Dămian, Dem. Comșa și I. I. Lăpedatu, iar în urmă adunarea generală primește propunerea comitetului, cu 45 voturi, față de 38 date pentru propunerea comisiunii.

La punct 6 asemenea discuție. Vorbește P. Cosma, Dr. E. Dăianu, Dr. Cioban și dă explicații domnului president Bărcănuș, spunând, că afacerea e în curs. Comisiunea se declară mulțămită și și reține propunerea.

Punct 5 se va discuta la badget, iar celelalte puncte se primesc fără discuție.

La propunerea aceleiași comisiuni cele două propuneri intrate la adunarea generală se transpun comitetului central spre posibilă luare în considerare.

Raportorul Dr. E. Dăianu, care a rostit vorbiri însușitoare, a fost aclamat și felicitat.

Urmează comisiunea pentru censurarea socotelilor și a proiectului de budget. S'a constituit astfel: president Francisc Hossu-Longin, raportor I. I. Lăpedatu.

La propunerea raportului, socotelile se aproabă pe anul 1911, se încuviințează trecerea peste sumele prevăzute în budgetul anului 1912, și se votează budgetul anului viitor, decretându-se, că postul de conferențiar agronomic se menține. În jurul acestei chestiuni se năsuse discuție, la care au luat parte: Nicolau Ivan, pledând pentru ștergerea acestui post, P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, care a arătat necesitatea menținerii acestui post, și alții. Budgetul se votează cu un spor de 4-5000 cor. la spese, votându-se pe seama secretarilor bani de cuartir, câte 800 cor. și cecinouanele.

Comitetul central s'a întrunit apoi astfel: membru ordinar a fost ales P. C. Sa, Protosincelul Dr. Eusebiu R. Roșca, director seminariul în Sibiu, iar membru suplent Dr. Lucian Borcia, avocat în Sibiu.

Se face comunicarea, că dela membrii aom înscriși s'a adunat o sumă care trece cu ceva peste trei mii de coroane, apoi la invitarea dlui Dr. Aurel Vlad se decide, ca adunarea proxima generală să se țină în O. știe, și se încredințează cu verificarea proceselor verbale membrii din Sibiu ai Asociațiunii, iar dl. president A. Bărcănuș încheie adunarea generală la orele 7 seare. La 9 s'a dat bal splendid, în sala dela Gesellschaftshaus.

Din protopresbiterate.

Convocare.

Prin aceasta convoc conferența precesasă pe Sâmbătă în 27 Octobrie 1912 la Brad.

Ordinea de zi.

1. La 8 ore a. m. serviciu divin; vor servi parohii: Nicolau Pop, Ioan Fugată și Ioan Boiza.

2. Predica o va rosti parohul Nicolau Pop din Orminda.

3. Deschiderea conferenței la 10 ore a. m. în sala gimnazială.

4. Constatarea celor prezenți și constituirea.

5. Reflecțiuni asupra modului a) cum s'a ținut serviciu divin și b) cum s'a ținut predica.

6. Presentarea și citirea ordinațiilor și rezoluțiilor, cari se refer la ceroul de lucrare al conferenței.

7. Disertația parohului Gavril Smedrea: Din practica vieții pastorale a preotului român din zilele noastre.

8. Tema dată de Ven. Consistor: „Cum s'ar putea face cu bun efect educația religioasă morală a credincioșilor noștri și mai ales a elevilor de școală din acele comune bisericesti, în cari nu avem școală confesională”, lucrată de parohul Nicolau Păcurariu și capelanul Avram Boticiu.

9. Raport despre activitatea dezvoltată de fiecare paroh dela ultima conferență, care are să fie înaintat la oficial protopopesc până la 20 Octobrie.

10. Raport despre activitatea grupurilor religioase, care încă are să fie înaintat tot până la 20 Octobrie.

11. Alegerea comisiunii pentru pregătirea programului conferenței viitoare.

12. Designarea celor 2 verificatori.

13. Designarea localului pentru conferența viitoare.

14. Închiderea conferenței.

Brad, la 20 Septembrie 1912.

Vasilie Damian
protopresbiter.

Convocare.

În urma ordinului Preav. Consistoriu din 31 Iulie a. e. Nr. 7432 Bis. convoc pe onorații preoți din protopresbiteratul Ungureșului la conferența anuală pe Dămănești în 21 Octomvrie a. e. la 8 ore în comuna Jiborului mare, având următorul

Program:

1. Serviciu divin și invocarea Duhului sfânt la 8 ore a. m. celebrat de preoții: Ioil Ghiurițan, din Ungureș, Remus Roșca din Treșnea, George Pușcaș din S. Marie. Predica o va ținea preotul Ioil Ghiurițan.

2. Deschiderea și constituirea conferenței.

3. Comunicarea rezoluțiunii consistoriale din 22 Noemvrie 1911 Nr. 12,404 Bis. referitoare la conferența din urmă.

4. Raportele preoților tractuale despre activitatea lor, având fiecare preot a și înaintat raportul la oficial protopresbiter cel mult până în 8/21 Octomvrie a. e. spre a se transpune unui preot spre studiere și referență.

5. Tema: „Folosile unui orfelinat pentru copii de preoți din întregă metropoliă și modalitatea după care s'ar putea înființa”, lucrată și citită de preotul Ioil Ghiurițan.

6. Tema pusă de Preav. Consistoriu prin ordinul din 31 Iulie a. e. Nr. 7432 Bis. „Cum s'ar putea face cu bun efect educațiunea religioasă-morală a credincioșilor noștri și mai ales a elevilor de școală, din acele comune în cari nu avem școală confesională”, lucrată și citită de preoții Remus Roșca și Iuliu Chifă din H. da.

7. Discuțiune asupra acestor teme și asupra serviciului divin și a predicii.

8. Alegerea comisiunii pentru statorirea programei conferenței viitoare și designarea localului unde se va ținea și a precizării care va avea a celebra sf. liturgie și a ținea predica.

9. Propuneri de sine stătătoare din partea membrilor și închiderea conferenței.

Fizeș-Sâmpetru, 16/29 Sept. 1912.

Pavel Roșca
protopresbiter.

NOUȚĂȚI.

Domnul Iusth — supărat. Șeful independenților, Iusth Gyula, a trimis scrisoare Maiestății Sale, în care renunță la demnitatea de consilier intim al Maiestății Sale și cere să i se ștergă numele din lista acestor consilieri, — pentru că vrea să aibă mâna liberă în acțiunea sa pentru salvarea constituției țării, violată prin guvernul Maiestății Sale.

Numirea nouălor vase de război. Primul Dreadnought al mării noastre se numește, cum se știe, *Viribus Unitis*, iar al doilea *Tegethoff*. Admiralul Montecuccoli a făcut propunerea la locul competent militar, ca al treilea vas de război să primească numirea *Principele Eugen*, iar al patrulea numele *Ioan Huniade*.

Adunarea de control. Un ordin al ministrului de honvezi dispune, ca adunarea de control a gl. tașilor să nu se țină în anul curent.

Inaugurare. Duminecă, în 13 Oct. n., s'a inaugurat, la spitalul militar „Regina Elisabeta” din capitala română, bustul doctorului Davilla, bărbat distins, cunoscut și dincoace de munți.

Teatru român în Sibiu. Reprezentația teatrului a Reuniunii meseriașilor sibieni, precum aflăm, se va da în una din sălile săptămânii viitoare în teatrul orașenesc, ocupat fiind teatrul de trupa teatrală ungurească, care își va da ultima reprezentație Duminecă la 20 Octomvrie n. Programul se va publica la timpul său.

Oameni strămtorați. Cât de mult se răspândește sumpetea traiului și sărăcia, se vede și din următorul caz, destul de caracteristic: La Muntele de pietate din Oradea-mare s'a ținut zilele acestea licitația jvaserelor și a obiectelor de aur și argint, care n'au putut fi rescumpărate de proprietarii lor. Intre obiectele licitate se găseau și trei sute de inele de logodnă, zălogite cu bună seamă de bărbați și femei din clasa numită „mai bună”. Ce să zicem acum despre lumea din clasa de jos, a săraoilor celor mulți?

Pentru dreptul femeilor. La congresul viitor pentru dreptul electoral al femeilor vor participa, între altele, mai multe femei din China, și anume din provinciile chineze, unde s'a introdus de câțva timp dreptul de alegere femeescă. Congresul se va ținea la Budapesta în 1913.

Constituire. Societatea de lectură a secției pedagogice dela seminarul gr-ort. rom. din Arad s'a constituit în 26 Sept. (9 Oct.) 1912 sub conducerea P. C. S. Roman R. Ciorogar în următorul chip: Președinte: Dr. Avram Sădean profesor conducător; vicepreședinte: Sever R. Boșcaiu, ped. c. IV. secretar: Ioan Serbu, ped. c. III. casier: Ioan Ceza, ped. c. III. notar: Gheorghe Moga, ped. c. IV. vicesenar: Ioan Pavel, ped. c. III. bibliotecar: Constantin Iliuța, ped. c. IV. controlor: Ioan Petica, ped. c. IV. arhivar: Ioșif Oprin, ped. c. III. Comisia literară: Anastasie Roman, ped. c. IV. Eutim T. Serafolean, ped. c. IV. Nicolae Cărmănuș, ped. c. III. Petru Fauru, ped. c. III. Aurel Contreaș, ped. c. II., Aurel Oarce, ped. c. I. Comisia revizoră: Constantin M. Nonu, ped. c. IV. Max'm Radovan, ped. c. III. Comisia muzicală: Teodor Selagian, ped. c. IV. Nicolae G. Avram, ped. c. III. Ioan Lipovan, ped. c. II. Aurel Ionuțaș, ped. c. I.

Premiu. Doctorul A. Carrel, dela institutul Rockefeller din Newyork, a obținut, pentru lucrările sale de medicină, premiul Nobel. Premiul face în anul acesta cam 195.000 de franci.

Cel mai lung roman. Un romancier japonez se poste lauda, că a scris cel mai lung roman din câte au existat vreodată. Numele acestui scriitor este *Kiong-Te-Bakin*, care a murit 40 de ani la opera sa. Romanul stă din 106 volume, fiecare volum are o mie de pagine, sunt va să zică o total 106.000 de pagine. Pe fiecare pagină sunt 300 de rânduri.

Emigrare. Conform raportului făcut de vicecomitele din Toronto, au emigrat din acest comitat: în April 481 persoane, în Mai 313, în Iunie 247, în Iulie 168, în August 252, o total 1461 persoane în curs de cincă luni. S'au întors în patrie în acest restimp numai 604 oameni.

Societatea de lectură „Inocențiu Micu Clain”, a teologilor din Băj s'a constituit în sedința din 13 Octomvrie a. e. în modul următor: 1. President: Ioan Crișan a. IV. 2. Vicepresident: Ioan Bozlog a. III. 3. Secretar: Emil Tătar a. IV. 4. Casier: George Tărnăveanu a. III. 5. Controlor: Octavian Modorcea a. II. 6. Arhivar: Horațiu T. Grama a. III. 7. Bibliotecar: Alexandru Precup a. II. 8. Vicebibliotecar: Crăciun Radu a. I. 9. Notar: Petru Feneșan a. I. 10. Econom I: George Pateky Văleanu a. III. Econom II: Aurel Horvath a. I. Econom III: Iuliu Covrig a. I. Membri în comisia literară: Pompiliu Boeriu a. IV. Leonte Opris a. IV. Valer Origan a. III. Romel Moldovan a. III. Ioan Modrișan a. II. Ioan Pop a. II. Traian Popa a. I. și Alexandru Rusa a. I.

Impotriva războiului. Senatorul francez *d'Estournelles de Constant* a adresat regelui Nichita al Muntenegrului o scrisoare deschisă, în care protestează cu vorbele cele mai energice împotriva războiului muntenegrean. *D'Estournelles* este unul din luptătorii pentru pacea lumii, și ea atare a obținut un premiu Nobel.

Congres internațional de patologie. În Octomvrie a. se va întruni în Paris primul congres internațional de patologie. Congresul va avea trei secțiuni principale. Secțiunea întâi se va ocupa cu boalele omenești, a doua cu boalele animalelor, iar a treia cu microorganismele care cauzează boalele plantelor. La pomental congres vor participa și din țara noastră mai mulți profesori dela școlile superioare.

Teatru în Sibiu. Astăzi Miercuri după amiez la orele 3 se da o reprezentare pentru tinerime, iar seara opereta *Mamsell Nitouche* reprezentată în beneficiu; Joi: *Nevasta schimbată*, operetă nouă, în rolurile principale cu danele Balla și Ardó; Vineri: *Copilul comediantului*, operetă de Eysler.

Poșta ultimă.

Pacea turco-italiană.

Războiul început înainte cu un an între Turcia și Italia e terminat prin legarea păcii. Tratatul de pace a fost scris erit, Marți, la orele șase seara.

Cărți și reviste.

Luceafărul. revistă literară, artistică și politică, Nr. 29 din 1912, a apărut cu următorul cuprins bogat și variat: Dr. M. Lupa: Gheorghe Barițiu și „Asociațiunea”. Octavian: Goga Din umbra zidurilor; Zine, Mama, Cinq secento (poezii). I. Chiru-Nanov: Taur. Dr. G. Oprin: Iavățtorimea română din Sălegiu. A. N.: Din vespă, poezie. Maria Căpuțan: Cântec (corzie). I. Agărbiceanu: Locuri vacante. Din Găndbrannen Cugetări. I. Agărbiceanu: Povestea unei vieți. Dări de seamă: D. Tomescu Ch. Lăo: Introducțion al' Esth' que. Cronici: Puterea idealului. Insemnări: Monumentul lui Barițiu. Impăciuntorul. Drama română. S'hisma noastră. Na'nyie morții. „Opere se'cționate” sau „opere complete” Anshie. Un om harnic. Globul. Anunț. Bibliogr. fi. Ilustrațiuni: Gheorghe Barițiu, Cesa din Joul de jor, în care s'a născut Gheorghe Barițiu. O. Spathe: Carmen Sy'v, S'tir, Bachantă, Statula Regelui Carol, Visul, S'len. Sculptorul O. Spathe în atelier.

Poșta redacției.

Dlui I. B. C. în Boian. Na odată, ei de mai de multeori am scris, că astfel de mulțămite nu mai publicăm. Am spus, că de ce. Binevoii deci a vă conforma.

Nr. 1567/1912 not

(361) 1-1

Publicațiune.

Comuna politică Felsőárpás, (comitatul Fogaras), dă în licitație publică verbală **localul de crăsmă și boltă**, împreună cu drept de trafic și sare, în ziua de 5 Nov. a. c. la 11 oare a. m. în cancelaria comunală, pe durată de 5 ani, începând din 1 Ianuarie 1913 până în 31 Decembrie 1917, pe lângă prețul strigării de 1000 cor. anual, dela care sumă are a se depune vadiu de 10%.

Condițiunile mai amănunțite să pot privi, — în decursul oarelor oficioase, — în cancelaria notarială.

Felsőárpás, în 9 Octombrie 1912.

Primăria comunală.

Szám: 3230/1912.

(362) 1-2

Pályázati hirdetés.

Szebenvármegeye szászsebesi járáshoz tartozó és lemondás folytán üresedésbe jött dái községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom pályázni öhajtókat, hogy az 1883 évi I. tc. 6. §-a illetve az 1900 évi XX. tc. 3. §-ában előirt képesítést, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi november hó 9 ig ó. u. 4 óráig hozzám nyujtsák be.

A román nyelvnek szóval és írásban való eljes bírása nélkülözhetlen feltétel képez.

A javadalmazás a következő:

1. Fizetés kézpénzben a községtő 840 K. 2. Iródai és világitási átalány 150 K. 3. Fuvar és napidij átalány 250 K. 4. Allami kiegészítés 760 K. 5. Természetbeni lakás 6. A magán munkálatok után járó szabályrendeletileg megállapított díjak.

A választás határnapját később fogom kitűzni.

Szászsebes, 1912 október 11-én.

A járási főszolgabíró:

Graef**Esarándare de pășune.**

Licitarea scrisă în numărul 99 și 100 al acestui ziar, se va ținea din nou **Duminecă în 20 Octombrie n.** după amezai la 3 oare cu aceea schimbare, că prețul de strigare a pășunii **Markokt** (208 jugăre) pe an e numai 3000 cor. cu începerea arândeii dela 15 Noembrie a. c. n.

După aceasta se va arânda partea cealaltă a pășunii bisericesti ca pășune de iarnă.

Szászujfalu, p. u. Rotbaf în 14 Oct. 1912. 348 1-1

Presbiteriul evangelic A. B.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de **practicant** la Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște, comitatul Sibiiu, se publică concurs cu termin până în **25 Octombrie st. n.**

Salar anual cor. 960.

(352) 2-2

Diracțiunea.**Moșie de vândut.**

În Sănmihaiul de-câmpie (Mezőszent-Mihály), comitatul Kolozs, lângă calea ferată și drumul comitatens se vinde din **mână liberă** moșie comasată de 62 jug. 205 stângeni constătoare din:

Casă de locuit acoperită cu șindilă și supraedificățile economice, 2 căsi pentru revitorime. Grădina cu altoi din cele mai nobile specii 1 jug. 1470 stângeni. Rit de clasa I 8 jug. 1415 st. 12 jugăre 1390 st. arător clasa I (Minta tei et). 11 jug. 1395 st. arător de diferite clase. 7 jug. 465 st. pășune. Vie 3 jug. 35 st. din care 1 jug. 810 st este plantat de 4 ani cu cele mai renumite și fine specii. Pădure de 5 ani 6 jug. 725 st. și pădure de fag de 30 ani 9 jug. 1110 stârjeni.

Adresa proprietarului o comunică administrația acestui ziar. (363) 1-3

(353)

3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională din **Lelese**, tractul Hunedorii, se publică concurs cu termin de **15 zile** dela data publicării.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. 600 cor. din repartitiune de pe popor, iar 400 cor. s'au cerut dela stat.
2. Cvarț în natură.
3. Lemne necesare la încălzitul sălii de învățământ și a locuinței învățătorului.

Învățătorii ales va avea pe lângă instrucția elevilor obligați a frecuenta școala de toate zilele, să țină școala de repetitiune și va avea să instruească copii în cântările bisericesti, cântând cu ei sfânta liturgie.

Lelese, 24 Septembrie 1912.

În numele comitetului parohial.

G. Henția
paroh.

Văzut:

Avram P. Păcurariu
protopresbiter.

Nr. 401/1912.

(354) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a din **Aciliu**, devenită vacantă prin alegerea preotului Ioan Oțoiu, ca profesor la seminarul „Andreian” se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Venitele acestei parohii sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii preoțești dela stat.

Ceice doresc să ocupe postul acesta, sunt îndrumați a-și înainta rugărilor lor de concurs instruite conform §§ lor. 13 din Statutul organic și 32 din Regulamentul pentru parohii nr. 184 congresual din 1909 subsemnatului oficiu protopopesc în termenul indicat. În sensul §-lui 33 din același Regulament după prealabila încunoștiințare a subsemnatului, concurenții se vor putea înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficia și cuvânta.

Săliște, în 17 Septembrie 1912.

Oficiul protopopesc gr. or. român din Săliște în înțelegere cu comitetul parohial din Aciliu.

Dr. Ioan Lupuș
protopop.

Nr. 910/1912.

(351) 3-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroh devenit vacant prin moartea parohului George Olariu din parohia de clasa III **Lisnău**, (Lisznyó) cu filiile Bicfalău, Saciva și Seps Măgheruș se scrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea ajutorului de stat.

Dela concurenți se pretinde a ști limba maghiară perfect.

Concurenții vor avea a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în Lisnău prin gara Uzon spre a cânta, cuvânta sau celebra și a-și înainta documentele recerute în timpul arăt subsemnatului în Bereczk, comitatul Háromszék.

Brețcu, 24 Septembrie 1912.

Oficiul protopresbiterial rom. gr. or. al Treiscaunelor, în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 909/1912.

(356) 3-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroh a parohiei de clasa III **Ozun**, cu filiile Beșinău, Comolău, Eresztevény, Laborfalău, Lunca, Réty și Sântion, neconcurând nime nici la al doilea concurs se scrie de nou cu termin de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B pentru întregirea ajutorului dela stat.

Dela concurenți se pretinde a ști limba maghiară perfect și a cerceta filiile spre a vedea distanța.

Concurenții vor avea a se prezenta în vre-una din Dumineci sau sârbători în Ozun, unde e și stațiunea de calea ferată spre a cânta, cuvânta sau celebra, înaintându-și documentele recerute în termenul arăt subsemnatului în Bereczk, comitatul Háromszék.

Brețcu, 24 Septembrie 1912.

Oficiul protopresbiterial rom. gr. or. al Treiscaunelor în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 415/1912 prot.

(355) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a III-a **Saldorf**, protopresbiteratul Mediașului, în urma ordinului Prea Ven. Consistoriu arhidiecezan din 28 August a. c. Nr. 10225 Bis. 1912 se scrie concurs nou cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a și înainta cererile concursuale subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul susindicat prezentându-se în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Mediaș, la 22 Septembrie 1912.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Mediașului în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Romul Mircea
protopop.**VECHIA MEA**

experiență este și rămâne, că pentru a alunga liniștele, precum a ajunge și a susține fraged o piele moale și un ten alb, nu există un săpun mai bun ca săpunul renumit în lume, **Steckenperd** din Lapte de Crin, marca cal pe băț de Bergmann și Co., Tetschen a/Elbe. Bucata cu 80 fil. se află în farmacia, drogerii, parfumerii și în alte prăvălii aparținătoare branșei. Asemenea e minunată aprobată și Crema de Crin a lui Bergmann „Manera” pentru susținerea fragedă și albă a mânilor de dame; în tuburi a 70 fil. pretutindeni se află. (60) 28-40

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiiu:****Un congres biblic românesc**

de

Dr. Nicolae Bălan,
profesor de teologie.

Retipărire din „Revista Teologică”.

Prețul 50 fil. + porto 5 fil.

Mare depozit pentru sezonul de noutăți!

Costume admirabile, stoffe de bluze și haine, mă-tășuri și decoruri de catifea, articli de modă de toate prețurile. Depozit special pentru toți articli de modă.

Trusouri complete de mirese. Articli de modă pentru domni. Blănării pompoase.

Rud. Trentina,

Sibiiu, Strada Cisnădiei 25.

(338) 6-6

Material nou și ieftin de foc!

În urma scumpirei enorme a lemnului de foc, s'a introdus ca noutate

BRICETTE FULGER

din cărbuni de peatră veritabili. E foarte încălzitor (5003 calorii), desvoaltă o căldură durabilă cu jar; arde fără fum, nu lasă resturi de zgură, nu fumă și nu desvoaltă serum.

Atât pentru sobele de odăi, cât și pentru cuptoare de orice sistem excelent folosibil.

Prețul per 100 klg. în magazinul meu cor. 6.—, prețul per 100 klg. trimiși acasă în Sibiiu cor. 630.

Unicul depozit:

Andrei Rieger

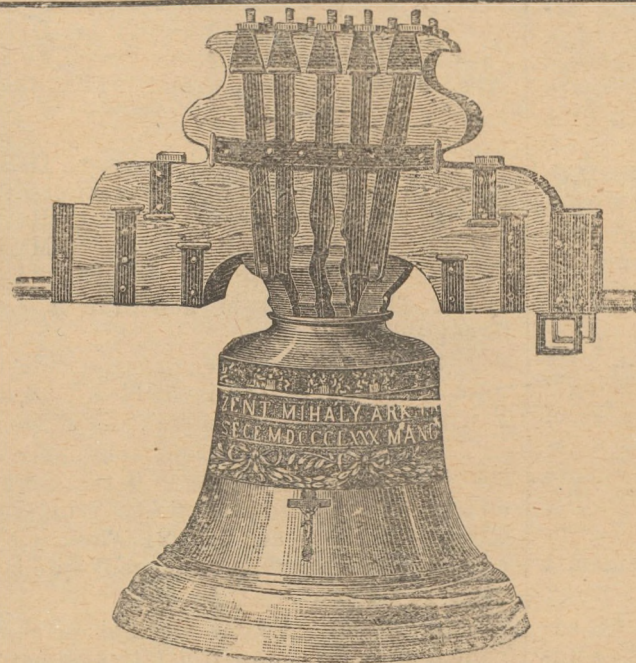
prăvălie de fier, — Sibiiu.

318 2-4

Prima și cea mai veche întreprindere pentru vărsare de campane (clopote) din Ardeal

Mihail Manchen

fabrică pentru vărsat clopote și scaune de clopote din fier bătut. Înființată la anul 1822. Sighișoara, piața de sus Nr. 47.

o firmă ce există dela anul 1822 și se bucură de bun renume, se recomandă tuturor comunelor bisericesti a lifera și repara clopote de toată mărimea cu coroană de stejar, ori de fier legat, cum și clopote cu sunet armonic. Face și scaune de clopote din fier bătut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efectuează și în depărtare. Clopote mai mici se află gata în tot timpul. Solvirea se va primi și în rate.

(104) 16-24